

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен “доктор” по професионално направление 9.2. “Военно дело”, научна специалност “Организация и управление на въоръжените сили”, шифър 05-12-01

Автор на дисертационния труд: кап. II р. Димитър Генчев Йорданов

Тема на дисертационния труд: Взаимодействие на военноморските сили с останалите компоненти на морската мощ на държавата в интерес на националната сигурност на държавата

Изготвил становището: професор д.н. Кирил Николов Колев, професор в катедра “Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво” при факултет “Навигационен” на ВВМУ “Н. Й. Вапцаров”

1. Актуалност на разработвания проблем

Съвременната среда е с повишени изисквания към съвместното използване на структурните елементи на системата за сигурност в националните морски пространства. Системата за сигурност в преобладаващата част от случаите се използва под въздействията на непреодолима необходимост, отколкото в съответствие с условията на средата. Адаптациите на типовото съвместно използване на структурни елементи в процеса на реагиране на възникващи предизвикателства, рискове и заплахи не предоставя добри възможности за оптимизиране на предприеманите дейности по ефективност, ефикасност и ограничаване на негативните последици.

Използването на структурните елементи на системата за сигурност в националните морски пространства изисква изграждане, поддържане и развиване на способности в съответните ведомства, отговарящи на съществуващите и перспективните заплахи. Актуалността на проблема в представения дисертационен труд произтича от необходимостта от определяне на ролята на ВМС на Република България в процеса на формиране и поддържане на взаимодействието с останалите компоненти на системата за сигурност в националните морски пространства.

Независимо от съществуващите отговорности на ВМС по възлаганите мисии в “Доктрина за морски операции НП-3.1”, свързани с осигуряване и поддържане на среда за сигурност, безопасност и производната защитена околна среда в НМП, липсват конкретни разработки, които да предявят съответните изисквания, определят състава от сили и средства и организират взаимодействието между отделните компоненти за реализиране на

необходимите оперативни способности за изпълнение на произтичащите задачи.

2. Познаване на състоянието на проблема и творческо оценяване на съществуващия литературен материал.

Дисертантът познава състоянието на дефинираният проблем. Анализът на използваната литература, включваща многобройни български и чуждестранни източници (общо 114 източници, от които 93 на български и 21 на английски език) е показателен с направения добре премислен целенасочен подбор, който подпомага изпълнението на поставените изследователски задачи.

Съществена тежест при анализа и оценката на използваната литература може да се отдаде на професионалният опит на дисертанта във ВМС на страната и участието му в различни национални и съюзни щабни структури, както и в хода на национални и международни военноморски учения, включително с междуведомствен характер.

В дисертационния труд е проявено позитивно лично отношение, съвместено с проявен творчески подход за разрешаване на разглеждания проблем.

3. Съответствие на избраната методика на изследване на целта и задачите на дисертационния труд.

Избраната методика на изследване при разработване на дисертационния труд е основана на системният подход с използване на методи на системен и сравнителен анализ, формалният логически подход със способите му индукция, дедукция, аналогия, абстракция, типизация и системният синтез на практически препоръки за вземане на обосновани решения.

За решаване на отделните изследователски задачи са използвани общонаучни методи, които отразяват съществуващият теоретически и практически инструментариум в изследваната област. Използването на подобен инструментариум позволява изпълнение на сравнителен анализ за съответствие при възникване на реална необходимост в условията на действителни критични ситуации.

Подобен подход позволява изграждане на изследователски модели на възникнали при други пространствено-времени условия критични ситуации за проверка на тяхната възможност за реализация в условията на НМП на Република България и създаване на съответстващи адаптационни способности за съвместна реакция при организиране на взаимодействие между военноморският и останалите компоненти на системата за сигурност.

4. Характеристика на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд

В резултат на разработването на дисертационния труд приемам за постигнати следните обобщени изводи от докторанта:

1. ВМС са основен инструмент на държавата, притежаващи способности за възпрепятстване на заплахи и опасности в НМП, както и при

оказване на критични морски услуги.

2. Спецификата на дейностите в НМП налагат да се организира взаимодействието между всички компетентни ведомства, като в зависимост от типа на ситуацията, една от структурите е водеща, а останалите поддържат изпълнението на задачите.

3. Констатирано е съществуването на недостатъци на организационно, структурно, нормативно и личностно ниво, чието идентифициране и преодоляване е основно предизвикателство за организацията на взаимодействието на съставните елементи на системата за сигурност.

4. Създаването на предпоставки за формиране на единна система за подготовка и планиране на отделните елементи на системата за сигурност подпомага безконфликтното преминаване от състояние на изпълнение на текущи дейности към фактически дейности при оказване на критични морски дейности и в условията на криза.

В съответствие с направените обобщени изводи приемам за **научни приноси:**

1. Разкриването и систематизирането на съществуващите недостатъци в нормативната уредба, регламентираща организацията на взаимодействието при изпълнението на съвместни дейности от системата за сигурност в НМП.

2. Привеждане на съществуващата терминологична система в съответствие с международно приетите стандарти и традициите на българската военноморска наука в интерес на управлението на системата за морска сигурност, както и прецизиране на нейните функции.

и приложни приноси:

1. Надграден и адаптиран към условията на морската среда е системният подход, като основно средство за изследване на системата за сигурност в НМП.

2. Извършена е оценка на възложените мисии и произтичащите задачи на структурите с отговорности и задължения към сигурността в НМП, като е посочено мястото на военноморският компонент в системата.

3. Предложени са разработени модели за подобряване на взаимодействието между институциите които допринасят за формирането на единна интегрирана система за сигурност в НМП.

Посочените научни и приложни приноси от извършените изследвания в дисертационния труд се свеждат до доказване с нови и известни средства на съществени нови актуални страни на съществуващи научни проблеми и теории. Резултатите и произтичащите приноси на дисертационния труд представляват лично дело на дисертанта и са приложими при планирането на дейностите на военноморския компонент в системата за сигурност в НМП, разработването на стандартни оперативни процедури за работата на щабовете при подготовката на военноморски формирования и обучението на курсанти и специализанти от ВВМУ "Н. Й. Вапцаров".

По тематиката на дисертационния труд докторантът е представил четири публикации. Същите са с характер на научни доклади, свързани са с темата на дисертацията и са представени на авторитетни научни форуми.

5. Приложимост на резултатите от дисертационния труд в научната и социалната практика.

В процеса на разработване на дисертационния труд, к-н П р. Димитър Йорданов участва в групата за междуинституционално взаимодействие на националното военноморско учение с международно участие "БРИЗ 2017", в които бяха отработени епизоди по съвместното използване на сили и средства от различни ведомства. Резултатите от тях потвърдиха част от изложените тези в дисертационното изследване.

6. Препоръки за използване на научните и научно-приложните приноси.

Научните и научно-приложните приноси на дисертационният труд, произтичат от обективната необходимост за изпълнение на установените мисии в "Доктрина за морски операции НП-3.1" Техните приложения са свързани с осигуряване, поддържане и развитие на среда за сигурност, безопасност и производната защитена околна среда в НМП, с предявяване на съответните изисквания за определяне на състава и реализиране на необходимите оперативни способности на ВМС за изпълнение на съответните задачи.

7. Критични бележки по представения дисертационен труд.

В представения дисертационен труд са допуснати **някои пропуски**:

1. недостатъчна степен на разработеност на конкретни базови сценарии, влизащи в основата на разработването на единен междуведомствен план за изпълнение на критични услуги и действия при кризи в НМП;

2. недостатъчна степен на разработеност на разпределението на формирането, поддържането и развитието на компонентите (необходимите сили и средства) на различните ведомства в интерес на изпълнението на критични услуги и действия по кризи в НМП. Подобно разпределение трябва да влезе в своята изводна форма в изпълняваните стратегически прегледи за развитие на съответните способности от заинтересованите отговорни ведомства.

Ограниченият обем на представения дисертационен труд допуска съществуването на подобни пропуски. Допуснатите пропуски не омаловажават значимостта на приносите на представения дисертационен труд.

8. Заключение.

Представеният дисертационен труд "Взаимодействие на военноморските сили с останалите компоненти на морската мощ на държавата в интерес на националната сигурност" е завършено научно изследване с постигнати значими научни и практически приноси, показващи способността на докторанта да разработва самостоятелно важни въпроси за теорията и практиката на ВМС. Дисертационният труд съответства на изискванията на ЗРАС и Правилника за неговото прилагане за получаване на образователна и научна степен "доктор".

Давам положителна оценка за представения труд и предлагам на

уважаемото жури да присъди на кап. II ранг, инж. Димитър Генчев ЙОРДАНОВ образователната и научна степен "доктор" по професионално направление 9.2. „Военно дело“, научна специалност 05.12.01 „Организация и управление на въоръжените сили“.

РЕЦЕНЗЕНТ:

професор, д.н.

КОЛЕВ

гр. Варна

11 декември 2017г.